

SXEDIO.76D

6.12.1930: ΕΓΚΡΙΝΕΤΑΙ Ο ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ 1931 ΜΕ ΤΙΣ ΕΝΩΜΕΝΕΣ ΨΗΦΟΥΣ ΤΩΝ ΒΡΕΤΤΑΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΘΩΜΑΝΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ. ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΙΑΦΩΝΟΥΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΤΑΨΗΦΙΖΟΥΝ. Ο ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Θ ΘΕΟΔΟΤΟΥ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΕΙ ΤΟΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΗ ΜΕ ΤΗ ΛΗΨΗ ΑΛΛΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΤΑ ΟΠΟΙΑ, ΩΣΤΟΣΟ, ΔΕΝ ΚΑΘΟΡΙΖΕΙ

Οι συνεδρίες του Νομοθετικού Συμβουλίου κατά τη συζήτηση του Προϋπολογισμού του 1930 ήταν και πολυήμερες και πολύωρες.

Τελικά πραγματοποιήθηκαν επτά συνεδρίες από τις οποίες οι πέντε αφιερώθηκαν ιδιαίτερα στην ανάλυση του κάθε κονδυλίου του προϋπολογισμού.

Στις συζητήσεις αυτές οι Έλληνες βουλευτές πρότειναν περικοπές δεκάδων χιλιάδων λιρών ιδιαίτερα για τους μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων αλλά τα επίσημα μέλη μαζί με τα οθωμανικά δεν επέτρεψαν οποιανδήποτε περικοπή.

Όταν ολοκληρώθηκε η μελέτη των διαφόρων κονδυλίων ηγέρθη από τη θέση του ο επικεφαλής των Ελλήνων Βουλευτών Μητροπολίτης Κιτίου Νικόδημος Μυλωνάς ο οποίος και τάχθηκε εναντίον της τρίτης ανάγνωσης του Νομοσχεδίου για τον Προϋπολογισμό, πράγμα που θα οδηγούσε στην έγκριση του.

Όμως οι φωνές των Ελλήνων ήταν λιγότερες από εκείνες των Οθωμανών και των επισήμων βουλευτών κι έτσι ο κυβερνήτης προχώρησε στην 3η ανάγνωση και επήλθε ισοψηφία 12 με 12 (12 Ελλήνων, 9 βρειτανών και 2 Οθωμανών).

Όμως η ισοψηφία παρακάμφθηκε με τη νικώσα ψήφο του κυβερνήτη και Προέδρου του Συμβουλίου Ρόναλντ Στόρρς.

Σημείωνε η εφημερίδα "Ελευθερία" στις **10.12.1930:**

"Το Σάββατον εψηφίσθη ο Προϋπολογισμός εις την 3ην ανάγνωσιν. Οι 12 Έλληνες βουλευταί κατεψήφισαν τον Προϋπολογισμόν, ο οποίος

επεψηφίσθη υπό των **9** Αγγλων επισήμων μελών και των τριών Μωαμεθανικών μελών και της νικώσης ψήφου της Α. Ε. του Κυβερνήτου".

Πριν από τη έγκριση του Προϋπολογισμού ο βουλευτής Θ. Θεοδότου προειδοποίησε και αυτό καταγράφηκε και στα πρακτικά με τη λήψη άλλων μέτρων από τους Έλληνες τα οποία ωστόσο δεν τα κατονόμασε.

Τα πρακτικά της συνεδρίας αυτής (**5.12.1930**, ώρα **5 1/2** το απόγευμα έχουν ως εξής:

Το Συμβούλιον εισέρχεται εις την **3ην** ανάγνωσιν του όλου νομοσχεδίου.

ΚΙΤΙΟΥ: Διά τους λόγους τους οποίους ανεπτύξαμεν μέχρι τώρα εις τα διάφορα κονδύλια του Προϋπολογισμού ενιστάμεθα κατά της **3ης** αναγνώσεως του νομοσχεδίου. Διά των προταθεισών υπό των ελληνικών μελών τροποποιήσεων καλύπτεται ποσόν λ. **67,000** διά της ελαττώσεως των προσωπικών αποδοχών κατά λ.**44,000** πλήν εκείνων αίτινες λαμβάνονται δι' επιβολής των διαταγμάτων εν Συμβουλίω.

Ηθελήσαμεν ούτω να διορθώσωμεν τον ελλειμματιάν προϋπολογισμόν πλην όμως η Κυβέρνησις και τα οθωμανικά μέλη του Συμβουλίου επροτίμησαν να αφήσουν τον προϋπολογισμόν ως έχει και να φαγωθή το αποθεματικόν. Λυπούμαι δε να είπω, ότι κάτι οι ημείς εδώ αποτελούμεν την αντιπροσωπείαν των **5/6** του πληθυσμού της νήσου, η φωνή μας δεν ακούεται.

Δεν θα είπω περισσότερα, δράττομαι όμως της ευκαιρίας να απαντήσω εις δήλωσιν του εντίμου Αποικιακού Γραμματέως ότι αι προσωπικαί αποδοχαί (μισθοί) εις άλλας χώρας (Κεϋλάνην, Μυριστή κλπ.) είναι περισσότεραι ή ίσαι με τας προσωπικάς αποδοχάς εν Κύπρω.

Το τοιούτον δέν είναι ορθόν. Ούτω εν Κεϋλάνη το ποσοστόν των προσωπικών αποδοχών εν σχέσει, με τας δαπάνας είναι **31%** (τω **1928**) και έχει εκεί υπηρεσίας τας οποίας ημείς εδώ δεν φανταζόμενα.

Εις Μυριστήν είναι **30%** και εις τη Κύπρον **58%**,

συμπεριλαμβανομένου του μισθού των διδασκάλων. Είναι καιρός, Εξοχώτατε, Κυβερνήσις σας σοβαρώς να αντικρύση το πρόβλημα και να σκεφθή ότι η κυπριακή ράχη δεν είναι εις θέσιν αν δεχθή πλέον προσωπικός αποδοχάς τοιαύτας και ότι πρέπει να ελαττωθούν αυτά διὰ γενικών υποβιβασμών και προ παντός να μας απαλλάξη από τους παχυμίσθους άγγλους υπαλλήλους, διότι υπάρχουν εν Κύπρω πρόσωπα, ανάξια διὰ να καταλάβουν τας θέσεις εκείνων. Είναι καιρός πλέον, εξοχώτατε, την γην την οποίαν ποτίζομεν με το αίμα μας να σκάπτομεν με τον ιδρώτα μας, πρώτα, πρώτα να θρέψη ημάς και ύστερα τους άλλους".

Με την αγόρευση του Μητροπολίτη Κιτίου ολοκληρώθηκε και η συνεδρία της Παρασκευής 5 Δεκεμβρίου 1930 και ο Κυβερνήτης συγκάλεσε νέα συνεδρία την επομένη το πρωί, όπου έθεσε τον Προϋπολογισμό σε ψηφοφορία.

Τα πρακτικά της συνεδρίας αυτής έχουν ως εξής
ΣΑΒΒΑΤΟΝ 6.12.30, ώρα 11 π.μ.

(Προεδρία Κυβερνήτου)

Λαμβάνει τον λόγον ο κ. Θεοδότου, ο οποίος ομιλεί περί του Κυπριακού συντάγματος, του τρόπου των εκλογών και του περισσεύματος των χρημάτων του υποτελικού φόρου, τα οποία αδίκως κατακρατούνται εν Αγγλία.

Διακόπτεται όμως συνεχώς υπό του Κυβερνήτου και αναγκάζεται να παραιτηθή του λόγου με τη φράσιν "βεβαίως Εξοχώτατε, είναι ολίγον ενθαρρυντικόν διότι εντρέπεσθε να ακούετε τα δίκαια της Κύπρου. Υπέρ την κεφαλήν σας είναι ο θεός και το δίκαιον, και η Αγγλία εμαγαλούργησεν εφ' όσον εσεβάσθη το δίκαιον τούτο. Εκείνο δε το οποίον επικαλούμεθα εν τω Συμβουλίω τούτω σχετικώς με την μικράν Κύπρον, αλλά μεγάλην εν τω δικαίω της, είναι να σεβασθήτε το δίκαιον τούτο. Και εάν καταψηφίζωμεν τον προϋπολογισμόν το κάμνομεν διὰ να αισθανθήτε τον πόνον μας και να ενεργήσετε δικαίως και να μη μας αναγκάσει να μετέλθωμεν άλλα μέσα, τα οποία δεν

είναι ευχάριστα ούτε διά τον λαόν, ούτε διά την Κυβέρνησιν. Ενταύθα είναι δυνατόν να ευρίσκετε συνεργά τα έντιμα Οθωμανικά μέλη, νομίζω όμως ότι υπάρχουν και άλλα μέτρα τα οποία εκφεύγουν των Οθωμανικών μελών, και τα οποία δύνανται να τεθούν εις ενέργειαν".

Ακολουθως ομιλεί ο κ. Γαλατόπουλος καταφερόμενος του Προϋπολογισμού.

Μετ' αυτόν ομιλούν οι κ.κ. Νετζαττή και Εγιούπι δηλώσαντες ότι θα ψηφίσουν υπέρ του προϋπολογισμού, διότι δεν συμμερίζονται ας ανησυχίας των Ελλήνων συναδέλφων των περί του προσεχούς έτους, διαφωνούντες δε ελπίζουν του χρόνου να είναι η κατάστασις καλυτέρα.

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ: Ημείς δεν πιστεύομεν, όπως τα Οθωμανικά μέλη, εις το "κισμέτ"...

Εν τέλει ο κ. Ρωσσίδης κάμνει την εξής δήλωσιν: "Δεν έχω παρά να εκφράσω τον ζήλον μου διά τα έντιμα Οθωμανικά μέλη διά τον εύκολον ρόλον τον οποίον επιτελούν. Δεν έχουν παρά να λέγουν ένα "γες" εις την Κυβέρνησιν και ένα "χάϊρ" εις τους Ελληνας συναδέλφους των και ούτω κάμνουν το καθήκον των".

Τίθεται εις ψηφοφορίαν το Νομοσχέδιον του Προϋπολογισμού εις 3ην ανάγνωσιν και ψηφίζεται διά της νικώσης του Κυβερνήτου, λόγω της γνωστής Αγγλοτουρκικής συμμαχίας.

Ακολουθως ψηφίζονται διάφορα νομοσχέδια ως το περί Δήμων (λεωφορείων) νομοσχέδιον, το περί υγείας Τρόδους, το περί απογραφής πληθυσμού κλπ και το Συμβούλιον αναβάλλεται επ' αόριστον".